

L'Aliberch de Baix

Muntanyola

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Zona de l'Aliberch
Emplaçament Trencant a BV-4317 Aliberch-Bons Aires. Aliberch de Baix s/n. 08505. Muntanyola.

Coordenades:

Latitud: 41.89899
Longitud: 2.18417
UTM Est (X): 432328
UTM Nord (Y): 4638883

Classificació

Número de fitxa 08129-64
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Medieval Modern Contemporani Popular
Segle XII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 003A00003
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dc., 18/10/2006 - 02:00

Descripció

Masia de grans dimensions que es troba dins d'una propietat que engloba el mas Aliberch de Dalt, a la zona d'accés a la vall de la Riera de Muntanyola. És un edifici, de caire agrícola i ramader, de planta rectangular

amb diversos cossos afegits, un a cada costat, i el de façana al sud lleugerament més avançat, al voltant d'una petita era enllosada. Els murs són de paredat comú rejuntat amb morter, amb lloses de fàbrica mitjana i petita de pedra sorrenca local i amb l'ús concret de l'arrebossat. La coberta és a doble vessant utilitzant la teula aràbiga i amb el carener orientat est a oest. L'entrada es realitza per la façana sud i l'accés es fa a través d'una portalada, amb llinda monolítica gravada; flanquejada per una banquetta exterior de mig metre d'alçada de pedres de grans dimensions, segurament reaprofitades. Aquesta façana principal presenta una estructura simètrica on s'obren les diverses obertures, totes emmarcades amb llindes de pedra a les quatre cares actuant com a element decoratiu. El mas segueix la distribució clàssica d'entrada, i al voltant d'aquest espai es distribueixen les diferents sales, bàsicament les quadres, un espai comunitari amb una llar de foc, formant un espai de menjador. Al fons d'aquest mateix vestíbul es situa una petita escala de factura senzilla i de pedra que permet l'accés a les dependències privades del mas: una gran sala central i la resta d'habitacions d'ús privat juntament amb altres dependències d'ús bàsic. La façana nord del mas s'organitza en base un eix de simetria constituït per petites finestres disposades en grups de tres i en vertical, emmarcades amb grans llindes de pedres, brancals de carreus i lleixa motllurada. Aquest cos també presenta obertures tapiades amb totxana en el primer pis. A la façana posterior trobem cinc finestres més, distribuïdes amb certa regularitat i de mida mitjana, amb el mateix tractament ornamental que les altres.

Observacions:

El conjunt del gran mas Aliberch es troba complementat amb una petita capella dedicada a la Sagrada Família i diverses dependències agrícola-ramaderes.

Història

La primera referència documental del mas Aliberch de baix data del 1240, i situa aquesta domus dins l'adscripció de la parròquia de Sant Quirze i Santa Julita de Muntanyola. Les primeres referències les trobem amb Pere Aliberch; ja al segle XIII els propietaris seran la mateixa família, documentats entre 1245 i 1251. A partir d'aquí, els cognomitats seran la família Aliberch, actualment encara propietaris del mas. Els pocs documents recollits d'aquesta família la presenten com a propietària de terres i masos diversos a la zona. Els seus membres es diuen amos de les possessions i persones dels masos Aliberch superior i Aliberch inferior de Muntanyola. En un fogatge del 1553 apareixen els noms de 14 famílies de la parròquia, d'on es destaquen els noms dels masos més importants de la zona. Com ho demostren les diferents reformes arquitectòniques, el mas va ser refet a inicis del s. XIX, concretament cap el 1808, després de la guerra del Francès. Les últimes reformes documentades són de principis del segle XX. Per la seva particular situació estratègic-geogràfica, controlant l'accés a la vall de la Riera de Muntanyola, aquest mas ha constituït un enclavament important de la zona, també pel fet d'estar situada sobre un antic eix de comunicacions que s'evidencia amb l'existència d'un complex d'hospedatge situat més endavant al lloc conegut com l'hostalet. Aquesta domus pertany actualment a la mateixa família Aliberch que es dedica principalment a la casa de Colònies que porta el mateix nom.

Bibliografia

PLADELASALA, J. (1953). "La parròquia de Muntanyola" a AUSA vol 1, n.4. Vic: 153-157. Fogatges de 1497 i 1553. <http://www.accac.cat/public/index.php?seccio=cases&id=75>

